

РЕШЕНИЕ

№ 1161

гр. София, 21.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, IV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 09.02.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Галин Несторов

ЧЛЕНОВЕ: Вяра Русева

Цветелина Георгиева

при участието на секретаря Антонина Бикова и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **10885** по описа за **2023** година докладвано от съдия Вяра Русева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 - 228 от АПК, във вр. чл. 72 ал. 4 от ЗМВР.

Образувано е по касационна жалба на Г. К. Г. срещу съдебно решение № 4657 от 17.10.2023 г. по н.а.х.д. № 4291/2023 г. по описа на Софийски районен съд (СРС), НО, 20 състав, с което е оставена без уважение жалбата на касатора срещу заповед за задържане на лице с рег. № 4332зз-209/02.10.2022 г., издадена от полицейски орган О. А. Р. – младши автоконтрольор – 02 сектор К. при СДВР, с която на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР) е задържан за срок от 24 часа.

Касаторът навежда доводи за нищожност на оспорената заповед. Излага подробни аргументи в подкрепа на тезата си за липса на компетентност на органа, който е издал процесната заповед, както и за противоречието ѝ с материалния закон, доколкото разпоредените правни последици са непропорционални и не съответстват на целта на закона, поради което се явяват нетърпими от гледна точка на правния ред. Моли съда да отмени решението и да прогласи нищожността на заповедта. Претендира разносски за две инстанции.

Ответникът – полицейски орган при СДВР, отдел „Пътна полиция“ не взема становище.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава становище за неоснователност

на касационната жалба.

Административен съд София-град, IV касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е процесуално допустима като постъпила в законоустановения срок, подадена от лице – страна в производството и против акт, подлежащ на касационно оспорване.

Касационният контрол за правилност на решението, осъществяван от административния съд, е ограничен от въведените с жалбата основания, с изключение на съответствието му с материалния закон и съществените процесуални изисквания, свързани със съществуването и упражняването на субективното публично право на жалба, за които следи служебно. Касационната инстанция обсъжда правни, а не фактически въпроси, поради което не събира и не преценява доказателства, а проверява само законосъобразността на изводите на решаващия съд.

Съгласно чл. 220 АПК касационната инстанция възприема установената от СРС фактическа обстановка, която напълно кореспондира на събраните по делото доказателства.

Районният съд е приел за установено, че на 02.10.2022 г. Г. К. Г., който бил болен – с главоболие, температура и болки в цялото тяло, управлявал личния си лек автомобил „П. К.“ с рег. [рег.номер на МПС] към дома си в [населено място]. Около 03.30 часа, движейки се в [населено място] по [улица], в посока от [улица] към [улица], бил спрял срещу № 31 за полицейска проверка от изпълняващи служебните си задължения полицаи при отдел „Пътна полиция“, СДВР. При проверката Г. бил изпробван с техническо средство за употреба на наркотични вещества, като резултатът бил положителен за употреба на кокаин. Г. обяснил на полицаите, че е болен, че не е употребявал наркотици и резултатът от теста е грешен, но въпреки това те му съставили АУАН, свалили регистрационните табели на автомобила му и му отнели СРМПС и СУМПС, във връзка с което били издадени заповеди за прилагане на ПАМ, бил му връчен талон за медицинско изследване и той бил отведен във ВМА, където дал кръв и урина за изследване за употреба на наркотици. Полицейски служител – О. Р., издала заповед за задържане на лице № 4332зз-209/02.10.2022 г., с която, на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР – „данни за извършено престъпление по чл. 343б от НК“, Г. К. Г. бил задържан за срок до 24 часа във 02 РУ и съответно на същия бил извършен обиск и той попълнил бланкова декларация като задържано лице. О. Р. изготвила докладна записка до началника на отдел „Пътна полиция“ – СДВР.

На 02.10.2022 г. било образувано досъдебно производство № 1681/2022 г. по описа на 02 РУ – СДВР, пр. пр. № 33664/2022 г. по описа на СРП. С постановление за прекратяване на наказателно производство на СРП от 14.11.2022 г. (изведено деловодно с печат на СРП на 15.11.2022 г.), на основание чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК, производството било прекратено поради неосъществен състав на престъпление от общ характер – несъставомерност по чл. 343б, ал. 3 НК, предвид заключението на химикотоксинологичната експертиза – Протокол рег. № И-9080/02.11.2022 г. на Специализирана химикотоксикологична лаборатория към ВМА - С., съгласно който в кръвта и урината на Г. К. Г. не е установено наличие на наркотични вещества.

За да постанови решението си, въззивният съд е събрал като доказателства по делото

писмени доказателства, приобщени по реда на чл. 283 НПК. Въз основа на тях е обосновал правен извод, че заповедта е издадена от материално и териториално компетентен орган, при спазване на съответните административнопроизводствени правила, разпоредбите на материалния закон и целта на закона.

Пред настоящата инстанция не са представени нови доказателства.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно, допустимо и правилно.

Касаторът претендира нищожност на оспорения акт на основание липса на компетентност на издателя на заповедта и пълна липса на фактически основания за прилагане на разпоредбата на чл. 72, ал. 1 ЗМВР. Настоящият състав на съда намира, че това твърдение на касатора е необосновано и несъответстващо на доказателствата по делото. В действащото българско законодателство няма легално определение на понятието нищожен административен акт. Нищожността е форма на незаконосъобразност на административния акт. В зависимост от степента на допуснатия от административния орган порок, актът се преценява или като нищожен, или като незаконосъобразен и в първият случай се прогласява неговата нищожност, а в другия – административният акт се отменя като незаконосъобразен на някое от основанията, посочени в чл. 146 АПК. Доколкото в АПК не съществуват изрично формулирани основания за нищожност на административните актове, теорията и съдебната практика са възприели критерия, че такива са петте основания по чл. 146 АПК, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени – т.е. порокът трябва да е толкова тежък, че да прави невъзможно и недопустимо оставането на административния акт в правната действителност.

Нищожен е актът, който не е издаден от компетентен орган. В случая, и както правилно е обосновал СРС, оспорената заповед е издадена от компетентен орган – това е полицейски орган, на когото изрично по силата на чл. 72 ЗМВР е предоставено правото да издава заповеди за задържане на лице при наличие на визираните в нормата на чл. 72 ЗМВР предпоставки. Заповедите за задържане на лице се издават от полицейски органи, а такива според разпоредбата на чл. 57, ал. 1 ЗМВР са органите на Главна дирекция „Национална полиция“, Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“, Главна дирекция „Жандармерия, специализирани операции и борба с тероризма“, Главна дирекция „Гранична полиция“, областните дирекции, дирекция „Миграция“, дирекция „Вътрешна сигурност“, дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ и звената „Общинска полиция“, които пряко осъществяват някоя от дейностите по чл. 6, ал. 1, т. 1 – 3, 7 и 8 /при съобразяване с обстоятелството, че СДВР има статут на областна дирекция на МВР/. Лицето О. А. Р., издател на заповедта, изпълнява длъжността младши автоконтрольор в 01 група „Специализирана група за контрол, регулиране и осигуряване на мероприятия“ на 02 сектор „Контрол, регулиране и осигуряване на мероприятия“ към отдел „Пътна полиция“ – СДВР, съгласно Заповед № 503р-965 от 4.02.2019г на директор СДВР, предвид което е между лицата, които по силата на горната разпоредба имат качеството на полицейски органи. Издателят на акта, според служебния си статут, установен с посочената заповед има качеството на полицейски орган по чл. 72 от ЗМВР. Това го определя като компетентен по материя, време и място административен орган. Мл. автоконтрольор Р. е държавен служител по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР - полицейски орган. Компетентността на полицейския орган да издава заповеди за задържане на лице произтича пряко от разпоредбата на чл. 72 ЗМВР, съгласно която полицейските

органи могат да задържат лица в хипотезите, изчерпателно посочени в т. 1 до т. 7 на цитираната разпоредба. Следователно правомощията на полицейският орган произтичат пряко от закона и са осъществени в съответния териториален обхват. В ЗМВР не съществува норма, която да предвижда или да изисква изрично оправомощаване на който и да е полицейски орган по чл. 57, ал. 1 от с.з., с правомощието да издава заповеди за задържане на лица за срок до 24 часа.. В тази връзка неоснователни са доводите на касатора, че следва да има изрично оправомощаване. Задържането е станало на територията на [населено място] в ОЗ РУ СДВР. Следователно, не е налице нищожност, тъй като оспорената заповед е издадена от административен орган с териториална и материална компетентност.

Спазени са изискванията на чл. 59 АПК за форма на административния акт. Заповедта съдържа и предвидените в чл. 74 ЗМВР задължителни реквизити – името, длъжността и местоработата на служителя, издал заповедта, основанието за задържането, данни, индивидуализиращи задържаното лице, датата и часът на задържането, ограничаването на правата на лицето по чл. 72 ЗМВР, както и правото му да обжалва пред съда законността на задържането, на адвокатска защита от момента на задържането, на медицинска помощ, на телефонно обаждане. Предвид изложеното, не са налице основания за прогласяване на нищожност на заповедта на основание чл. 146, т. 1 и т. 2 АПК.

Следващият сочен порок е пълна липса на основание за прилагане на чл. 72, ал. 1 ЗМВР по отношение на касатора. Нарушенията на материалния закон касаят правилността на административния акт, а не неговата валидност, поради което нищожен на посоченото основание би бил само този акт, който изцяло е лишен от законова опора, т.е. не е издаден на основание нито една правна норма и същевременно засяга по отрицателен начин своя адресат. Само пълната липса на условията или предпоставките, предвидени в приложимата материалноправна норма и липсата на каквото и да е основание и изобщо на възможност за който и да е орган да издаде акт с това съдържание би довело до нищожност на соченото основание. Следователно, нищожност на административния акт при наличие на материална незаконосъобразност е налице, когато акт със същото съдържание не може да бъде издаден въз основа на никакъв закон, от нито един орган. Настоящият казус не е от категорията, при която материалната незаконосъобразност да води до толкова тежък порок. Напротив, съществува правна норма – чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, на основание на която касаторът може да бъде задържан, като изрично освен това следва да са посочени и фактическите основания на неговото задържане. Съгласно чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР полицейските органи могат да задържат лице, за което има данни, че е извършило престъпление и по своята същност това е принудителна административна мярка /ПАМ/ – „задържане за срок до 24 часа“. За прилагането на тази ПАМ не е необходимо да са събрани доказателства, установяващи по категоричен начин авторството и вината на лицето, извършило престъпление по смисъла на НК. Достатъчно е наличието на данни, обосноваващи предположението, че има вероятност лицето да е извършител на престъплението, за да може административният орган, при условията на оперативна самостоятелност, да наложи мярката. Задържането, като ПАМ, се предприема с цел започване на разследване срещу вероятен извършител на престъпление, поради което преследваната с издаването на заповедта за задържане цел съответства на законоустановената.

В рамките на задължителния съдебен контрол, съгласно чл. 168 АПК, настоящият

съдебен състав намира, че заповед за задържане на лице с рег. № 4332зз-209/02.10.2022 г. не страда и от пороци във формата и нарушения на процесуалните правила, които водят до степен на нищожност на административния акт. В настоящият случай е спазена изискуемата писмена форма на заповедта, предписана от нормата на чл. 74, ал. 1 ЗМВР, поради което не е налице порок във формата.

Съществените нарушения на административнопроизводствените правила са основания за нищожност също само ако са толкова сериозни, че нарушението е довело до липса на волеизявление. Според правната теория нарушението на административнопроизводствените правила е съществено, когато е повлияло или е могло да повлияе върху съдържанието на акта; когато, ако не беше допуснато, би могло да се стигне до друго решение на поставения пред административния орган въпрос. Не се установява подобен порок, защото от събраните по делото доказателства – протокол за обиск на лице (л. 76) и декларация (л. 78) безспорно се установява, че е спазена процедурата по задържането на Г. Г., предвидена в чл. 72 – 74 ЗМВР. На Г. е връчена писмена заповед за задържане, отговаряща по съдържание и задължителни реквизити на изискванията, въведени с нормата на чл. 74, ал. 2 ЗМВР. Същият е попълнил собственоръчно декларация, че е запознат с правата си, както и за намерението си да упражни или не правата си по чл. 74, ал. 2, т. 6, б. „б“ - „е“.

Предвид изложеното и поради съвпадение на крайните изводи на настоящата съдебна инстанция с тези на СРС, обжалваното съдебно решение следва да се остави в сила. Не са налице сочените основания за обявяване /прогласяване/ нищожността на процесната заповед за задържане на лице.

Относно разноските: С оглед изхода на спора, на касатора не се дължат разноски. Ответникът не претендира юриск.възнаграждение.

Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК Административен съд София – град, IV-ти касационен състав

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА съдебно решение № 4657 от 17.10.2023 г. по н.а.х.д. № 4291/2023 г. по описа на СРС, НО, 20 състав.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ: